

מידעו"ס

| ביטאון העובדים הסוציאליים | גיליון 52 | מאי 2009 |

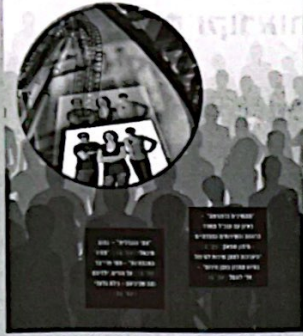
הסתדרות
העובדים
הכללית
החדשה

"אמי הגנרלית" - נחום
מיכאלי | עמ' 14 | "מחיר
האכפתיות" - תמי פרי-בר
| עמ' 18 | על הזרים, ילדיהם
ומה שביניהם - גילה גלעדי
| עמ' 26 |

"ממשיכים ברפורמה" -
ראיון עם מנכ"ל משרד
הרווחה והשירותים החברתיים
- סימון שפאק | עמ' 8 |
"היערכות למתן שירות לטיפול
בסיוע מתדון בזמן חירום" -
אלי לונסטל | עמ' 10 |

מידעו"ס

מידעו"ס

ביטאון העובדים הסוציאליים
מאי 2009 | גיליון מס' 52

חברי המערכת

סימון שפאק - יו"ר המערכת,
בלהה אגוזי, אהובה אברשטיין,
מעייין בורשטיין, ד"ר רחל דקל,
פרנסואז הופמן, ד"ר טובה וינטרשטיין,
מיטל ויסמן, ד"ר מאיר חובב, בן ציון
כרם, פרופ' אלי לוונטל, פרופ' יוסי
קטן, מעייין שחורי

מו"ל

האגודה לקידום
העבודה הסוציאלית

רח' ארלזרוב 93
תל-אביב 62098
טל' 03-6921180
פקס' 03-6921148

www.socialwork.org.il
Email: meidaos@yahoo.com

עריכה לשונית

נעמה דותן

עיצוב גרפי

נילי גולדמן לניו יורק ניו יורק

הפקה ומודעות

ניו יורק ניו יורק
יהודה הלוי 92, ת"א 65275
טל' 03-5619993
פקס' 03-5625732

4 | דבר המערכת | סימון שפאק

מן האגוד

6 | שינויים במבנה האיגוד | איציק פרי

ראיון

8 | ממשיכים ברפורמה - ראיון עם מנכ"ל משרד הרווחה והשירותים החברתיים | סימון שפאק

מן המחקר

10 | היערכות למתן שירות לטיפול בסיוע מתדון בזמן חירום | אלי לוונטל

סיפורי אתיקה

14 | אמי הגנרלית | נחום מיכאלי

קצר ולעניין

18 | מחיר האכפתיות | תמי פרייבר

46 | ליווי של נערה נפגעת מינית על ידי נערה ניצולת אונס | גלית גז

אשנב

21 | סדנת הורים לנוער נפגע סמים | נטלי מאירוביץ ודבורה רוטשילד

26 | על הורים, ילדיהם ומה שביניהם | גילה גלעדי

34 | קבוצת תמיכה: מי יטפל במטפלי? | זיוה ברזון-אלבאום, אשרת ריזנבך

40 | סגירת המפעל המוגן ברשות אחת והעברתו לאגודה למען העיוור ברשות

אחרת - שיתוף פעולה, שיתוף לקוחות או החלטה חד צדדית | דליה גטרייטמן

על המדף

47 | "שני בתים לחלום" - ספר מאת רבקה לבקוביץ | קראה וממליצה: אהובה

אברשטיין

מיומנה של סטודנטית

48 | רגע לפני היציאה לשטח | נעמי כהן

ליווי של נערה נפגעת מינית על ידי נערה ניצולת אונס

גלית גז

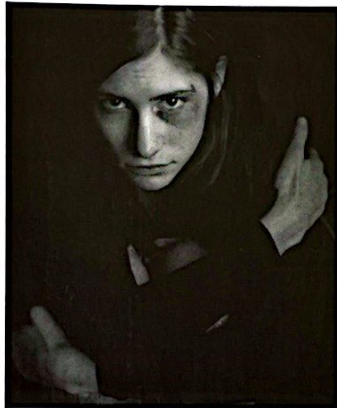
ההתעללות הועבר מיד אל פקידת הסעד ועו"ס הנערות במנהל הרווחה בכרמיאל. הוגשה תלונה במשטרה והנערה החלה בהליך המורכב והקשה של חקירת משטרה, בדיקת פוליגרף, עימות עם הפוגע וכדומה. במקביל, נוצר קשר עם עו"ס הנערות.

היות שנערה זו מכירה את שירה ואת סיפור האונס שעברה, היא חשה בטוחה לפנות אליה לקבלת תמיכה, ליווי והכוונה. שירה, אשר חוותה על בשרה את ההתנהלות מול משטרת ישראל, ידעה לספק לנערה מידע ותמיכה ממקום של הישרדות וחוזק. כך, לאורך כל התקופה הראשונית מאז

שהנערה חשפה את ההתעללות, היא בחרה את שירה כמלווה, תומכת ויד ימינה לאורך התהליך. היא סיפרה כי תמיכתה של שירה מעניקה לה כוחות להמשיך בתהליך הקשה ביותר של החשיפה, התלונה וההתמודדות.

במקביל, הנערה נעזרה במדריכת קידום הנוער, שאתה יש לה היכרות קרובה וממושכת, ושמרה על קשר עם עו"ס הנערות.

מתוקף היותי עדיין בקשר טיפולי פרטני עם שירה, תהיתי כיצד הליווי והתמיכה האינטנסיביים שהיא מעניקה לחברתה

משפיעים על מצבה הרגשי, בעיקר לאור העובדה שהיא עדיין לא עיבדה את הטראומה שלה. לאחר שהבעתי את דאגתי בפניה, שירה הבהירה לי כי בחרה בתפקיד מרצון ולא מתוך אילוץ, וכי הוא מעצים אותה ומעניק לה כוחות ותחושה טובה. הבנתי כי שירה העמידה עצמה בתפקיד החזקה, השורדת והמדריכה, תפקיד ששם אותה במקום טוב מול עצמה ומול אחרים.

התנסות ייחודית זו נותנת כיוון למחשבה ובדיקה בדבר האפשרות להיעזר בנערה "שורדת" כתומכת ומלווה לנערה נפגעת. מהתרשמותי ראיתי שליווי הנערה שחשפה רק לאחרונה התעללות מינית על ידי נערה "שורדת", שעברה גם היא טראומה על רקע מיני אך כבר עברה את ההליך המשטרתי והמשפטי בהצלחה, תרם לשתייהן.

יש להדגיש כי ליווי זה התקיים ביוזמת הנערות, ללא כל הכוונה של גורמי הטיפול, אך אפשר ללמוד ממקרה זה רבות. אפשר לחשוב על מיסוד תהליכים דומים של Mentoring של בוגרות טיפול בנפגעות תקיפה מינית, לכאלה שנמצאות בתחילת תהליך החשיפה וההתמודדות. כמובן שליווי כזה אינו מתאים לכל מקרה והוא צריך להיעשות בזהירות רבה ובליווי של איש מקצוע, כדי להימנע מפגיעה בכל אחת מהן.

שירה (שם בדוי) הינה נערה בת 17.5, תלמידת כיתה י"ב, שעלתה לארץ מהקווקז עם משפחתה כשהייתה בת שנתיים. במרס 2004, כשהייתה בת 16, עברה שירה אונס על ידי בחור בן 24, שאותו הכירה היכרות שטחית. בחודשיים שלאחר מכן היא שמרה בסוד את סיפור האונס, אך לאחר ששמעה כי הבחור יושב בכלא על אונס נערה אחרת, אזרה אומץ לפנות לקבלת עזרה. כך הגיעה אליי - עו"ס נערות.

ליוויתי את שירה בתהליך המורכב מאז הגשת התלונה במשטרה, דרך בדיקת גינקולוג בבית חולים ועד ליום החתימה על עסקת הטיעון עם הנאשם. במקביל, כבר בתחילת התהליך, קישרתי אותה עם מתנדבת הפרויקט לליווי ילדים נפגעי עבירה של המועצה לשלום הילד.

שירה עברה במשטרה תהליך לא פשוט, החל בתהליך החקירה, דרך עימות עם התוקף ועד לפגישות עם הפרקליטות וההכנה לקראת המשפט הצפוי. בסופו של דבר, כעבור חמישה

חודשים מיום הגשת התלונה התקבלה עסקת טיעון, שבה נקבע כי הנאשם יישב 13 שנה בכלא. מאוחר יותר התברר כי הוא אנס נערה נוספת מכרמיאל (מלבד השתיים שעליהן היה ידוע).

במהלך תקופה זו שירה המשיכה להגיע לפעילות במועדון הנערות וגם לפגישות אישיות אתי. היא אף השתתפה בסדנת תיאטרון במועדון הנערות, ששיאה היה בהעלאת הצגה מחומרים אישיים שהנערות הביאו. שירה בחרה להציג מונולוג על סיפור האונס. ההצגה הועלתה בכרמיאל פעמיים, בפני קהל רב. במקביל קישרתי בינה לבין הנערה השנייה, שנאנסה על ידי אותו אדם. שתייהן נהגו להיפגש במועדון ולשוחח על הדברים. שירה עברה תהליך ממושך של עיבוד האונס באמצעים שונים: טיפול פרטני עם עו"ס הנערות, מונולוג בהצגה ושיחות עם הנאנסת האחרת.

בפברואר 2006, כמעט שנתיים לאחר האונס שאותו עברה שירה, חשפה חברתה הטובה - בת גילה - בפני מדריכתה בקידום נוער, את העובדה שבמשך כעשר שנים, מאז הייתה בת חמש, עברה התעללות מינית מצד בן זוגה של אמה. דיווח על

גלית גז - עו"ס נערות, המנהל לשירותים חברתיים, עיריית כרמיאל